

Rozporządzenie o geoblokowaniu – często zadawane pytania

W grudniu zaczęliśmy stosować Rozporządzenie 2018/302 z dnia 28 lutego 2018 r. w sprawie nieuzasadnionego blokowania geograficznego. Jest to kolejny element strategii jednolitego rynku cyfrowego w Unii Europejskiej, która ma doprowadzić do zniesienia barier geograficznych w odniesieniu do rynku elektronicznego. Jedną ze zidentyfikowanych przeszkód jest dyskryminacja ze względu na przynależność państwową – tzw. blokowanie geograficzne.

Badania poprzedzające projektowane rozporządzenie jednoznacznie wskazały, że geoblokowanie stosuje aż 84% sprzedawców z państw grupy wschodniej, do której należy również Polska¹. Praktyki dyskryminacyjne mogą dotyczyć warunków dostępu do danego towaru lub usługi, cen, warunków płatności i dostawy. Ponieważ niewiele się mówi o konkretnych wymaganiach płynących ze stosowania Rozporządzenia, przygotowaliśmy dla Państwa zestaw najważniejszych pytań dotyczących tego aktu prawnego wraz z odpowiedziami, które pozwolą na jego lepsze zrozumienie i weryfikację wymagań, jakie będą miały zastosowanie dla Państwa działalności.

Od kiedy obowiązuje Rozporządzenie?

Rozporządzenie weszło w życie na początku 2018 roku, ale stosowane jest od 3 grudnia 2018 r. Oznacza to, że począwszy od tej daty należy spełniać wymagania wskazane w Rozporządzeniu.

Czy Rozporządzenie wymaga implementacji do polskiego prawa?

Rozporządzenie o geoblokowaniu obowiązuje w Polsce bezpośrednio i nie wymaga dodatkowych czynności ze strony polskich władz. W Rozporządzeniu wskazano jednak na elementy należące do decyzji wewnętrznych poszczególnych państw członkowskich, do których należy np. wskazanie urzędu, który będzie odpowiedzialny za nadzór nad stosowaniem przepisów Rozporządzenia lub określenie kar.

Świadczyć usługi przez Internet. Czy Rozporządzenie będzie miało do mnie zastosowanie?

Rozporządzenie ma zastosowanie do każdego, kto świadczy usługi lub ofertuje towary za pośrednictwem Internetu z wyjątkiem branż, które zostały w treści Rozporządzenia wyłączone.

Kto nie musi martwić się Rozporządzeniem?

W Rozporządzeniu przewidziano szereg wyłączeń spod obowiązku spełnienia wymagań w nim przewidzianych. W szczególności nie dotyczy ono:

- transakcji, których wszystkie istotne elementy (np. sprzedaż, dostarczenie) mają miejsce w obrębie jednego państwa członkowskiego;
- usług w dziedzinie transportu (np. zamówienia określonej usługi transportowej);
- usług audiowizualnych (w tym usług kinematograficznych), np. usług portali *on demand*;
- działalności hazardowej ze stawkami pieniężnymi w grach losowych (włącznie z loterią, grami hazardowymi w kasynach i zakładami wzajemnymi), itp.

Czy wejście w życie Rozporządzenia oznacza, że muszę posiadać stronę internetową w językach państw Unii albo po angielsku?

Nie, Rozporządzenie nie nakłada obowiązku zapewnienia dostępności strony internetowej w innych językach. Strona może być dostępna wyłącznie w języku pochodzenia przedsiębiorcy prowadzącego serwis.

Czy wejście w życie Rozporządzenia oznacza, że muszę mój towar lub usługę doręczyć odbiorcy w każdym miejscu Europy?

Rozporządzenie nie przewiduje obowiązku dostarczania towaru lub usługi do państwa członkowskiego UE do którego dany sprzedawca nie kieruje swojej oferty. W przypadku, gdy sprzedawca nie przewiduje dostawy danego produktu do konkretnego państwa klient może dokonać jego zakupu i zorganizować transport (np. poprzez zamówienie firmy kurierskiej we własnym zakresie).

¹ Mystery Shopping Survey on Territorial Restrictions and Geo-blocking in the European DSM (https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/geoblocking-final-report_en.pdf).

Czy Rozporządzenie obowiązuje w przypadku platform B2B?

Rozporządzenie obowiązuje również sprzedawców oferujących towary lub usługi innym przedsiębiorcom, jeśli dokonują zakupu do swojego użytku końcowego (a nie np. w celu odsprzedaży).

Czego nie wolno mi zrobić po wejściu w życie Rozporządzenia?

Rozporządzenie wprowadza cztery generalne zakazy:

- **zakaz blokowania dostępu do stron internetowych** – dostęp do danej strony znajdującej się w konkretnie wskazanej domenie internetowej nie może być uniemożliwiony (np. poprzez automatyczną zmianę wskazanego adresu internetowego i połączenie ze stroną znajdującą się w tej lokalizacji) ze względu na przynależność państwową danej osoby;
- **zakaz przekierowywania na inną wersję strony internetowej** – nie można automatycznie przekierowywać ruchu na inną wersję strony internetowej (np. językową);
- **zakaz różnicowania ogólnych warunków dostępu do towarów lub usług** – nie można wprowadzać różnic w odniesieniu do warunków sprzedaży (np. ceny towaru, szczególnych rodzajów dostawy lub innych elementów);
- **zakaz różnicowania warunków w odniesieniu do transakcji płatniczej** – nie można wprowadzać różnych warunków dokonania transakcji płatniczej (np. w postaci wymagania dla danego terytorium określonego instrumentu płatniczego lub dodatkowych zabezpieczeń) jeśli spełnione są określone standardy transakcji (np. wymogi dotyczące uwierzytelniania).

Czy mogę obywatelom polskim oferować niższe ceny?

Jest to możliwe, jeżeli oferta będzie skierowana do określonych klientów w sposób niedyskryminujący. Zróżnicowanie cen musi wynikać zatem z przyczyn obiektywnych (np. różnic podatkowych).

Jakie prawo będzie miało zastosowanie do sprzedaży na rzecz obywatela w innym kraju (np. z Polski do Portugalii)?

Rozporządzenie nie wprowadza żadnych zmian w zakresie prawa mającego zastosowanie. W przypadku transakcji z klientami-konsumentami, co do zasady zastosowanie będą miały przepisy państwa w którym klient ma miejsce zwykłego pobytu (pod warunkiem, że sprzedawca sprzedaje swoje towary lub kieruje swoją ofertę do tego państwa).

W ramach preambuły Rozporządzenia podkreślono jednak, że sam fakt, iż sprzedawca nie blokuje dostępu do swojej oferty klientom z innych państw członkowskich (działając zgodnie z Rozporządzeniem) nie uprawnia do przyjęcia, że kieruje swoją ofertę również do osób przebywających na terytorium tych państw. Analiza w tym zakresie będzie musiała zatem dotyczyć również innych elementów niż tylko dostępność produktu lub usługi dla danego regionu.

Czy odbiorca w Portugalii będzie mógł mnie pozwać przed sądem w Portugalii?

Podobnie jak w przypadku prawa mającego zastosowanie, tak też w kwestii sądów przeznaczonych do rozpatrywania danej sprawy Rozporządzenie nie zmienia obecnie obowiązujących przepisów. W związku z powyższym klient-konsument może zasadniczo wytoczyć przeciwko sprzedawcy powództwo przed sądami państwa członkowskiego w którym ma miejsce zamieszkania (np. w Portugalii).

Jaki organ będzie mógł nałożyć na mnie karę za łamanie przepisów?

Państwom członkowskim pozostawiono decyzję w zakresie wskazania właściwego organu, który będzie nadzorował przestrzeganie obowiązków wskazanych w Rozporządzeniu, jak również stosowanych przez niego środków (np. w postaci kar z których będzie mógł skorzystać). W chwili obecnej w Polsce nadal toczą się prace legislacyjne – zgodnie z ostatnim projektem aktu prawnego w tym zakresie Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów będzie organem odpowiedzialnym dla:

- 1) relacji przedsiębiorca-konsument – w zakresie naruszeń zbiorowych interesów konsumentów;
- 2) relacji przedsiębiorca-przedsiębiorca – w zakresie praktyk ograniczających konkurencję.

W pozostałym zakresie egzekwowanie przepisów Rozporządzenia jest pozostawione sądom powszechnym.

Nie przewidziano zaprojektowania nowych lub modyfikacji obowiązujących mechanizmów dochodzenia praw i sankcji w ustawie o ochronie konkurencji i konsumentów dla wskazanych typów naruszeń. Kary mogą zatem sięgnąć nawet 10% rocznego obrotu przedsiębiorcy w przypadku naruszenia zbiorowych interesów konsumentów.

Jakie przepisy podatkowe będą miały zastosowanie do sprzedaży?

Rozporządzenie nie wprowadza żadnych zmian w zakresie opodatkowania. Zastosowanie będą miały dotychczasowe przepisy.

Co zatem należy zrobić?

Rozpoczęcie stosowania wskazanego aktu prawnego w praktyce oznacza potrzebę weryfikacji mechanizmu działania strony internetowej za pośrednictwem której sprzedawca oferuje swoje towary lub usługi. Ponadto, przedsiębiorcy muszą zweryfikować dokumenty dotyczące takiej sprzedaży, w szczególności regulaminy (np. strony internetowej, sklepu) i polityki (np. polityki sprzedaży, cenowe). Rekomendowane działania pozwolą na sprawdzenie stosowanych dotychczas rozwiązań i dokonanie zmian wynikających z zakazów wprowadzonych na podstawie Rozporządzenia.

Na dalsze pytania odpowiedzą eksperci z zespołu prawa własności intelektualnej i TMT kancelarii WKB:

Agnieszka Wiercińska-Krużewska
advokat, senior partner
agnieszka.wiercinska@wkb.pl

dr Marek Porzeżyński
prawnik
marek.porzezynski@wkb.pl